

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
Egyes szám 4 kr.	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek. Uricza 276. sz., hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszámolások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda

Nagybecskerek.
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

Belgrádi szemfényvesztő.

Nagy-Becskerek, december 8.

Meglepő hírek jönnek Belgrádból. A liberális pártnak, vagy jobban mondva: a most kormányon levő liberális kormányának sikerült létrehozni egy csattanós bizalmatlansági szavazatot a választó polgároknak a radikális polgármester és a nem kevésbé radikális községtanács ellen. Az így leszavazott polgármester és a községtanács nem kevésbé, azonnal le is tétetnek s új választások folytán liberális hivatalnokokkal pótolhatnak. A távirat, mely ezt a hírt a világgal közli, nem a meztelen ténynyel jelenik meg a polgárisult világ előtt, hanem gondosan néhány elő- és utómegjegyzésbe burkolja azt, melyek azt mondják, hogy a szavazás alatt a választási helyiség rendőrileg meg volt szállva, a csapatok konzignáltattak, továbbá általános a nézet, hogy ez az eljárás nagy hatással lesz a skupstinai választások eredményére.

Aha! A választási helyiséget megszálló rendőrség, konzignált csapatok, behatás a skupstinára. Ertjük. Ez az a recept, a mely szerint eddig is készítették, a „tulnyomó kormánypárti többségek” a skupstinában. Így szerzett Risztics régens, mikor miniszter volt, skupstinárokat ismételtelen oly bőségben, hogy ugyaszólván sertéseket lehetett velük etetni; így G rasanin,

Gruics és Pasics is. Eddig még minden szerb kormánynak megvolt a tulnyomó többsége a skupstinában, miért ne ozhathá össze éppen Avakumovics?

A liberális párt, mikor Pasics ki-komplimentirozott a kormányból, igen piczike kisebbség volt, mondhatni: minuitás, és mikor a párt tisztjei miniszterek lettek, négy emberrnyi erővel maradt a párt a törvényhozásban. A radikálisok minden esetre jól használták kormányzásuk idejét, a meny nyiben az állampénztárakat, melyekből Szerbiában minden kormány annyit szokott kivenni pártcélokra, a mennyit éppen talál, üresen hagyták és a meny nyiben a hadsereget, a melyben a trón és annak képviselője, a régenség mindig engedelmes, megbízható vak eszközt birt, lehetőleg elerőtlenítették és a csöcseléket mint quasi miliciát felfegyverezte. De ugy látszik, Risztics még is jókor vágott közbe, mert, mint a belgrádi példa mutatja, még mindig talált elég pénzt és a hadsereget, harczképtelensége daczára, még mindig sikerrel lehetett „konzignálni” s ütőkártyának kijátszani a radikálisok ellen.

A mi Belgrádban ily kitűnően sikerült, az természetesen ismételtetni fog a többi jelentékenyebb városban és ha végig a szerencse mosolyog a vállalkozásra, akkor a táviratilag jelzett „általános nézet”, hogy mindez behatással lesz a skupstinai választásokra,

helyeknek fog bizonyulni s a liberális kormány mellett négy régi veteránusa helyett hatvan, hetven vagy akár nyolcvan skupstinár fog állni.

A külföldre meglehetősen mindegy, melyik párt kormányozza tönkre a szegény, jobb sorsra méltó szerb népet. Különösen nekünk mindegy: radikálisok vagy liberálisok. Reánk nézve fődolog, hogy érdekeinknek szándékosan ne ártsanak s hogy esetleg egy újabb csiny által az Obrenovics-dinástiát el ne eszkamotálják. Itt a monarchia okvetlen beavatkoznék. A meddig Belgrádban az alkotmányon és a nemzetközi tekinteteken belül maradnak, arra szoritkozhatunk, hogy részvétellel mosolygunk a szemfényvesztésen.

Az állami telepítésekről szóló pénzügyminiszteri jelentés tárgyában a következő előterjesztést tette a képviselőház pénzügyi bizottsága:

A telepítési ügyekre nézve tett az az intézkedés, mely szerint a település tartozások most már a kincstári ügyességek által hajtathatnak be, a törlesztés eredményét kedvezőbbé tette a nélkül, hogy ebből a telepésekre nagyobb behajtási költségek nehezedtek volna. Az aradi és a temesvári jószágigatóságok két-két telepés községében elrendelt próba beszámolók kiderítették, hogy a két igazgatóság területén levő telepés községek helyzete egymástól lényegesen különbözik, a minek következtében a temesvári igazgatóság kerületébe eső községeknél annak szüksége, hogy azoknak az állam részéről valamely külön

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Becskereki séták.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Mit is lehetne ebben az időben egyebet csinálni, miat sétálni? Még pedig itt a „legszűkebb” körben, illetve a becskereki keramiton, melyről csak most látják be a városatyák, hogy nem olyan sikamlós mint egyik-másik fiatal ember társalgása.

Internálva vagyunk a szó szoros és komoly értelmében. Nem mehetünk (már t. i. vasuten) sehova, hacsak lefelé nem, hol az oláh irredenta ütötte fel sötét fejét. Tisz-tán magunkra vagyunk utalva, a mi néha ugyan kellemes (ha azt a magánt megosztjuk valakivel), de hosszabb időre unalmas lesz. Miért nem következett be ez a hófúvásos idő két héttel előbb? Legalább egy embernek lett volna belőle haszna: Deréki igazgatónak. Nap-nap mellett kérdesték tőle, miért nem viszi a társulatát, s a sokat saklatott ember annyi feleletlen törte szegény fejét, míg végre kénytelen volt ágyba fekdüdni és füstéseit, melyeket jóformán el sem kezdett, becsünetni. Ha előbb esik ez

a sok hó és elomlik a temérdek mozdony, egyszerűen azt lehetett volna mondani, hogy az idő viszonytársága nem engedi meg az elutazást. S az a kis irói gárda, mely őszszel idecsábította a „Szép Nádia” szerzőjét, II. Fülöppel így szolt volna Deréki — Albához:

— Uram mi Önt a közönség és nem elemek ellen hittuk Becskerekre.

Hanem a milyen daczos ember Deréki, neki még a hó sem imponált. Előbb a közönséggel daczolt, azután a közönség ő vele, végül ismét ő a zord idővel, s így az egész őszi szezon csupa daczból állott. Meg is látszott rajta. Most már ott vannak Orsován a kaviár hasájában, s igen valószínű hogy jobb dolguk lesz, mint Becskereken. Különösen a társulat hölgytagjainak. Ez őszinte kívánsággal veszünk tőlük e helyen is szívélyes bucsut.

Az isten nemcsak az ég madarairól és a szinészekről, de még azokról is gondoskodik, kik nem a világot jelentő deszkákon, hanem a sima jég tükörén szeretnek komédiálni. E sorok írója — hála a becskereki suszterek lasusságának — még nem volt

ott Halifax és Columbus birodalmában, de azt az egyet máris tudja minden ember, hogy az idén hiányozni fog az ördögös mesterség legnagyobb hölgytudósa. Addig járt a jégre, míg végre . . . (pardon a rimért, de nem folytatom.) Egyéb regényekre van-e kilátás az ideai korcsolyaszezon folyamában, arról nem tudnak a próféták. Csak az optikustól hallottam, hogy temérdek lorgnont rendelnek egy idő óta, a mi arra enged következtetni, hogy a mamák mindig szigorubb és szigorubb ellenőrzést akarnak gyakorolni. Mert hát hosszú a pálya és a jég nagyon sima . . . Már akkor is olyan volt, mikor a mamák még fiatalok voltak.

Alig hogy a mussa papjai elmentek, az irói és művészi élet más téren kezd erős hullámokat vetni. És mondja még valaki, hogy nálunk nincs szellemi élet! Nincs hét felolvasás nélkül. A szavallók késszen állanak. Koval ur pedig az elhanyagolt szent terére lép és itt teremnek a 61-iki katonaszenészek. Az igaz, hogy német plakátokon hirdette, hanem Novacek a karmester, kinek neve épen nem hangzik magyarosan, lefőste, mert olyan magyar nótákat játszott

kedvezmény nyujtassék, nem forog fenn, addig ily kedvezmény az aradi igazgatóságos tartozó községeknél elkerülhetlenné látszik. Megjegyzendő, hogy eltekintve a kincstári tartozások befizetése körüli nehézségektől, még az utóbb jelzett községeknél, sem mutatkoznak oly jelenségek, amelyekből hanyatlásra lehetne következtetni; annál indokoltabbnak látszik tehát, hogy e községek helyzete lehetőleg könnyíttessék, a mely esetben fejlődésük kétségkívül fokozottabb mérvben lesz biztosítva. A miniszter által beterjesztett jelentésnek tudomásul vételét hozzuk javaslatba.

A szerb kongresszus dec. 5-ki ülésén az iskolai statutum részletes tárgyalásánál elfogadták a népiskolákra, felsőbb leányiskolákra s tanítóképzőintézetekre vonatkozó határozatokat. A zombori és károlyvárosi tanítóképzőintézetek férfi is női tanfolyamokra osztatnak, az utóbbinál kiseddévönök kiképzésére is állítanak tanfolyamokat. — A statutumot a dec. 5-ki ülésén elfogadták. Brankovics patriárka indítványát, hogy a károlyvárosi püspöki megye papsága fizetése ugyanannyi legyen, mint a többi püspökségekben, elvben fogadták el. A kongresszus tegnapi ülésén a napirend megkezdése előtt megjelent báró Nikolics királyi biztos, kit a kongresszus küldöttsége hívott meg az ülésre és közölte a kongresszussal, hogy ő felsége meglegedéssel vette tudomásul a tántoríthatlan hűség és ragaszkodás kifejezését, iránta és családja iránt, a kongresszus részéről.

Oláhok mozgalma a szomszédban. Nagy mozgalomra s tüntetésre készültek a krassó-szörény megyei oláhok abból az alkalomból, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága e hó 5-én rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen, melyen Jakabffy Imre főispán elnökölt, sorompóba is lépett néhány kolompós, de nagyon kevés szerencsével. A bizottsági tagok józan értelmisége ugyanis nem ült fel a tuzók-nak s kegyetlenül leszavazta indítványait, a melyek természetesen most is a magyarság ellen irányultak s tuzók, a kik nem állották a karzatokat is benépesíteni, hogy az esetleg mellettük foglaljon állást, hosszú orral távoztak a közgyűlési teremből, a hol számukra nem igen terem babér.

és olyan pompásan, hogy szívesen elfelejtettük és meg is bocsátottuk a német plakátokat. Az ilyen zene sokkal közelebb hozza a magyarokat és katonákat, mint a diplomatikus ebédeken elpuffogatott tósztok.

Jövő szombaton a sok szorgalommal dolgozó műkedvelők zenekara játszik és tánczol, tegnap pedig megnyílt a róm.-kath. templom bal oldalán a becskerekai téli műtárlat, melyet dél táján az alkaptány több notabilitás kíséretében nagy figyelemmel személyesen megtekintett. Arról nincs biztos tudomásunk, megvette-e Stuart Mária-t, de alig hisszük, mert ez a szép asszony, ha nem csalódunk, már régen meghalt, az ilyen deli férfiak pedig inkább az élőkre fordítják felesleges pénzüket.

Csak egyet hanyagolnak el és ez az ének Bármerre tekint szemünk, dalárdát nem tudunk felfedezni. Csak egy dalt hallok a közelgő megyebizottsági választások alkalmából: a politika dalát. Arról pedig régen megmondta a költő, hogy csunya dal — ne beszéljünk hát róla.

FFF.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítást közölhetjük:

Krassó-Szörény vármegye törvényhatósági bizottsága e hó 5-én Jakabffy Imre főispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A megyebizottsági tagok szép számban jelentek meg. A tuzó románok karzati közönségről is gondoskodtak, a mennyiben az általuk rendezett „nagy” jelenetekhez mintegy kétszáz falusi embert gyűjtöttek be. A főispán a gyűlés megnyitása után jelentést tett arról, hogy az animalis strájkot katonai hatalommal kellett leküzdödni. Ezután Wekerle Sándor miniszterelnök leirata került felolvasásra Podhratzky bizottsági tag indítványt tett, hogy a kormányhoz bizalmi felirat intéztessek. Az indítvány ellen az ismert oláh nemzetiségi agitátor Bredicianu Coriolan szólalt fel, kifejezvé, hogy egy ilyen „magyar” kormány iránt bizalommal nem lehet. A bizalmi feliratot ennek daczára nagy többséggel fogadták el. Felolvasásra került erre a megyebizottsági tagválasztásokra vonatkozó ismert belügyminiszteri leirat, melynek folytán a választásokat december 19—21 napjaira tűzték ki.

Most következett a „nagy római jelenet.” Bredicianu Coriolan indítványt terjesztett volt be, hogy a vármegye területén foganatosítani szándékozt telepítések ne magyarajkú lakosság által történjenek, hanem a jobb földek a román népnek adassanak ki. Az állandó választmány terjedelmes indokolással az indítvány elvetését javasolta. Az indítvány felett kifejtett vitában valamenyi jelen volt román vezérferfi részt vett és az indítvány érdekében Mihályi Viktor lugosi gör. kath. püspök is felszólt. A nagy többség azonban az állandó választmány javaslatát elfogadta — A közgyűlésnek egyéb érdekessége nem volt.

Tartalékos tisztek aktiválása. Az önkéntesekből lett tartalékos tisztek között mindig akadnak olyanok, kik megkedvelve a katonaleletet, aktiváltatták magukat, és a katonai pályát választották életpályájuknak. Néhány év óta nemcsak szaporodik azoknak a száma, kik hivatásos tisztekké lesznek, de a hadügyminiszterium belátva, hogy a tartalékos tisztek felvétele csak előnyös a hadseregnek nézve, minden évben az egyes csapatparancsnokok által egyenesen felszólítja a tartalékos tiszteket arra, hogy aktiváltassák magukat. Az erre hajlandó tartalékos tiszteknél hat hónapi próbaszolgálatot kell teljesíteniök és ennek végeztével elméleti kiegészítő vizsgát kell tenniök. Október elsején kezdődött meg a csapatoknál a hat hónapi próbaszolgálat az olyan tisztek számára, a kik aktiváltatni akarják magukat. Április elsején újabb ilyen próbaszolgálati idő kezdődik és azok, a kik akkor próbaszolgálatra be akarnak vonulni, jól teszik, ha most lépéseket tesznek ez iránt. Az erre vonatkozó kérvényeket a közös hadügyminiszteriumhoz czímezve, illetékes hadkiegészítő parancsnokságuk útján, saját csapataikhoz kell benyújtani. A próbaszolgálatot követő kiegészítő vizsgát évenként kétszer, április 1—10. és október 1—10. között tartják meg. Az aktivált tiszteket többnyire a gyalogezredekhez és a vadászszázaljakhoz osztják be, mert ezeknél sokkal nagyobb szükség van képzett, jó tisztekre, mint egyéb fegyvermecknél, melyeknek tisztjei elegendő számmal a katonai képzőintézetekből kerülnek ki.

HIREK.

— Lapunk mai számához a Torontál tanügyi mellékletének 11. száma van csatolva.

— Személyi hír. Daniel alispán ma reggel visszatért Budapestről és a t. h. é. v. ma délelőtti igazgatósági ülésen ma elnökölt.

— Megyebizottsági tagok. Mint értesülünk a nagybecskerekai I. sz. kerületben boldogult Gerner Ferenc helyébe több választó polgár Steinitzer Géza bankigazgatót fogja felléptetni.

— Elutasított felebbezések. A közoktatási miniszter Petrovoszello és Osora közönség azon kérvényét, mely szerint övedák felállításától felmenteni kérték magukat, elutasította.

— Megnyílt a forgalom! Ez az örvedetes hír terjedt el ma délelőtt a városban, melynek a kislelkűek és könnyen csüggedők alig akartak hitelt adni. A hír azonban szerencsére valónak bizonyult, a közlekedés az új folyamán már minden irányban megindult, s immár nem vagyunk elzárva a világtól, a melynek eseményeiről hétfő óta csak a „Torontál” távirati rovata után tudott meg a közönség egyet mást. Persze ezek a távirati értesítések csak a publikum kíváncsiságát elégíthették ki, s biztosíthatták az érdeklődőket arról, hogy a hármasszövetség még mindig fennáll, a Lipótvárosban még mindig vannak képviselőjelöltek és Szilágyi, bárminő történeteket meséljen is Atzél Béla, — még mindig miniszter. Hanem persze mindez edes kevés volt a kereskedőknek, a kik a közeledő ünnepek alkalmából portékáikat várták, s a kikre ez a legöregebb emberek szerint is ritka hatalmasságu hóvihár, valóságos csapás jellegével hatott. A baj meg volt, a közlekedés szünetelt, a vonatok nem jártak és hétfő óta a táviratokon kívül a városba nem érkezett más, csak néhány anyósa, a kik az ünnepek megidegítésére családi körbe jöttek, s a kiken az ötöles hóhegyek sem tudtak kifogni. A mai nappal azonban már a régi mederbe került újból minden. A vonatok indulnak, a pakkok érkeznek, a levélhordók ismét feltűntek az utcákon és a zsörtölődők, a kik az elmúlt napokban sokszor emlékeztek meg, busan, az elhunyt vasminiszteréről, most már halálkodva emlegetik — Lukács Bélát.

— Szegény gyermekek öröme. A Miklósegyelet elnöksége értesíti az egylet tagjait, hogy az egylet holnap, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor a „Kornna” szálló éttermében 34 szegény iskolás-gyermeket fog valláskülönség nélkül teljes téli ruhával ellátni, megvendégelni és pénzzel megajándékozni. Az érdeklődőket az egylet szívesen látja.

— Desseffy püspök pásztorlevele. XIII. Leo papa 50 éves püspöki jubileuma alkalmából Desseffy Sándor csanádi püspök pásztorlevelet intézett egyházmegyéje papságához, melyben felszólítja a klerust és a híveket, hogy zarándokoljanak el Rómába a szent atyához. Elrendeli továbbá, hogy három egymásután következő vasárnapon Péter fillérekét szedjenek a templomokban és a befolyt adományokat a kerületi esperes útján az év végéig terjesztessék be hozzá. Végül a püspök elrendeli, hogy a jubileum napján, jövő évi február hó 19-én alkalmi beszéd tartandó a római pápáról, mint a kath. egyház egységének és erejének központjáról; azután ünnepélyes „Te deum” és szentmise tartandó, melynek végeztével a hívek megáldandók. Eötte való nap este valamennyi templomban egy órán át kell harangozni.

— Trifunác Sándor — Öngyilkos.

Trifunác Sándor halálára vonatkozólag újabb, a legilletékesebb helyről, a következőkről értesülünk:

Trifunác Sándor öngyilkosság által vetett véget életének. Végső tetteinek elkövetésére az indította, hogy — a mint azt lapunk tegnapi számában is említettük, — hosszú évek óta gyógyíthatlan betegségben szenvedett, a mi annyira elkeserítette, hogy elhatározta, hogy véget vet életének. Szándékát azonban nem árulta el senkinek. F. hó 6-án táviratilag magához kérte régi jó barátját, Györgyevits Milos dr. nagybecskereki ügyvédet, azon ürügy alatt, hogy egyes bajos dolgait akarja megbessélni vele. Györgyevits azonnal hozzásietett Giládra, Trifunác megbeszélte vele gazdasági ügyeit, asz után panaszkodott előtte, hogy régi gyomorbaja még mindig nem javul. Később elvették Mayer „Konversations-Lexikon“-ját és Trifunác megmagyaráztatta magának azt a részt, mely az emberi szervezetről és különösen a gyomor működéséről és a szivéről szól. Györgyevits ügyvédnek ez nem tűnt fel, mivel Trifunác mindig tanult s Györgyevits dr. azt hitte, hogy most betegségének természetét vagy okát akarja közelebről ismerni. Pedig Trifunác egészen mára gondolt, mikor a gyomorról és a szivről akart részletesebb tájékozást. Ő akkor már öngyilkossági gondolatokkal tölődött és határozatlan volt arra nézve, hogy a szivén vagy gyomrára lök-e meg magát. Györgyevitset is csak azért kérte magához, mert egy korábbi végrendeletében őt tette meg általános örökösévé és azt akarta, hogy halálakor nála legyen. Később este volt, mikor Györgyevits nyugalomra tért a számára berendezett szobában. Trifunác ágyba feküdt és éjfél 1 óráig felolvasatott magának komornyikja által. Éjfél 1 órakor ki küldte komornyikját, a ki szokása szerint a szomszédos szobában feküdt le. Mikor a komornyik másnap reggel gazdája szobájába lépett, rémülten vette észre, hogy gazdája vértócsában fekszik ágyában. Jobbja görcsösen szorongatott egy pisztolyt, bal kezében egy kis kézi tükör volt. Azonnal felköltötte Györgyevits dr. ügyvédet, a ki orvosért küldött, de már késő volt, mert Trifunác már halott volt. A jelek után ítélve, az öngyilkosságot valószínűleg úgy hajtotta végre, hogy egy kis tükör segítségével, melyet csecsbimbója alá illesztett, pontosan a csecsbimbóra nyomta a pisztolyt, melyet aztán elsütött. Innen van, hogy még a szomszéd szobában alvó komornyik sem hallotta a lövés dördülését. A golyó keresztül furta a szivét és hátán keresztül jött ki; ez okból rögtön halálát okozta.

Györgyevits dr. ekkor nyomban bejelentette az esetet a csákovai főszolgabirónak, a ki a járási orvossal nyomban a helyszínére sietett s jelen volt a holttestnek koporsóba tételénél és elszállításánál.

Hálószerényen egy írónnal irt levelet találtak, melyben Györgyevits barátjától bocsánatot kér, hogy ezen lépése által megkeseríti baráti szívét. Egyszermind tudára adja, hogy egész vagyonát ráhagyja. Körülbelül 6000 forintot szánt jótékony esélra, abból 200 forint jut a kolerában elhunytak árvaínak és özvegyeinek.

Temetése ma délután 2 órakor ment végbe a közönség óriási részvéte mellett. A holttestet Györgyevits dr. házában szentelték be, onnan elvitték a gör. kel. plébánia templomba, miközben a templomi dalegylet énekelt megható gyászadalokat. A templomból asz után az előirt szertartások végzetével kivitték a temetőbe, hol a család sírboltba temették örök nyugalomra. Legyen neki könnyű a föld!

— A helybéli „Iskolagyermekbarát“ egylet, mely már 16 év óta gyakorolja jótékonyágát, nagyobb s tágasabb szervezkedés czéljából új taggyűjtést rendez. Tagjává minden nemes szívű emberbarát lehet, ki évenként tetszés szerinti összeggel járul az egylet tőkéjéhez, melyből szegény iskolagyermeknek vallás s nemzeti képzés tankönyvekkel és a tél beálltával ruházattal is segítesz.

Összinte bizalommal fordul az egylet a nemesen gondolkzó emberbarátokhoz és ez uton is kéri városunk t. közönségének szives pártolását. Jelentkezéseket elfogad Baaden Károly, isk. igazgató a tagsági díjak s nemes adakozások Dold István közs. tanítóhoz, az egylet pénztárosához küldendők.

Mint értesülünk Dold István közs. tanító az egylet megbízásából személyesen keresi fel a jössivű emberbarátokat és tag-alájegyzéseket gyűjt az ujonnan szervezendő egylet számára; midőn dus sikert kívánunk emberbaráti munkájához, melegen ajánljuk az „Iskolagyermekbarát“-ot városunk közönségének figyelmébe.

— Katona-nene. Társaséletünk egyhangúságában — mely a téli ugynevezett nagy szezon alatt sem látszik változni — szivesen vesszük, ha alkalom nyílik arra, hogy a nagybecskereki értelmiség összejöjjen s bármiben is szórakozást találjon. Így történt tegnap is, a midőn a 61. gyalogezred zenekara, Novacsok karmester vezetése alatt, a „Korona“-szálló nagytermében hangversenyt rendezett. A terem ez alkalommal, az 50 krajczáros belépti díjak mellett, szépen megtelt a város művelt közönségével s az egyes asztalok körül csakhamar vidám hangulat fejlett ki. A zenekarnak nem csupán jól fegyverelt játékát s a benne nyilatkozó összhangot emeljük ki, a mihez a katonai zenekaroknál szokva vagyunk, hanem elő sorban az előadásban nyilvánuló arnyalást is, melylyel egyes finom zenei részek kellően érvényesültek. Több darabot (így p. o. a Mascagni „Cavalleria Rusticana“-jából átírt nagy ábrándot) a közönség élénken megtapsolt és ismételtetett. A műsor összeállítása általában műizlésről tanuszkodott, mert az ugynevezett „Capellmeister-Musik“ folytonos banalitásai helyett értékes zenei számokat is tartalmazott. Elismerésre méltó az, hogy a zenekar a maga jószántából számos magyar népdalt adott elő, a melyekért Novacsok karmester ur ki is vette méltó részét a tetszésből. Követi már a jó példát Kovál Imre, a „Korona“ vendéglőse, ki — okulván lapunk tegnapi általános helyesléssel találkozott felssólásából — mára már magyar plakátokat és műsorokat is nyomat. Jó ételei és italai mellett, a melyek tegnap is a közönség teljes megelégedését érdemelték ki, ez is lényegesen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a zene-estély hangulata kellemes legyen s a zenei harmonia mellett ne nélkülözzük a kedélyek harmonizátját sem. A hangversenyt a zenekar ma megismétli, kezdete esti fél 8 órakor lesz. Finis coronat opus! (—).

— Elfogott bankóhamisító. Temesvárról írja levelezőnk, hogy az ottani rendőrség a napokban elfogott egy Nenek illés nevű egyént, a ki Szákulon, a resicsai bányavidéken lakik és napok óta azon fáradozott, hogy egy könyvnyomdást szeressen, a ki neki hamis papirpenz előállításánál segédkezék. Különösen egy Bissa Pál könyvnyomdást igyekezett tervének megnyerni, a kinek ingyen utazást, teljes ellátást és 5 frt napi díjat ígért. Mutogatott is egy gondosan készített rajzot, mely egy ötvenforintos államjegy negatív képét ábrázolta és bízta Bissát, hogy az általa Bécsben megszerzett könyvnyomó gép segítségével fényes üzletet csinálhatnak. Eszenkőben a rendőrség figyelmeztetésre lett a dusan költsékes emberre s csakhamar annyi gyanuk merült fel ellene, hogy letartóztatását elrendelték. Találtak nála egy nagy csomó hamisított szerb bankót és a fentemlített rajzot is megtalálták, melynek segítségével ötven forintosokat akart hamisítani. Egy rendőrtisztviselő Szákulra utazott, hogy a bankóprést kérésrekeritse. Eszenkőn kívül Oravicán, Nenek szállásán a padláson találtak egészen új könyvnyomó gépet, festéket, papírokat. Mindent szüntén lefoglalták és két bűntársát is letartóztatották. — Ugyanez ügyre vonatkozólag újabb a következőket írják: A jámi szolgabíró értesítette Bandl Rezső, temesvári főkapitányt, hogy folytatja a további nyomozást, mert Nenek Illés nemcsak a hamis papirpenz gyártását üste passzióból, hanem a réspénzek gyártásától sem idegenkedett egészen; erre vall legalább azon körülmény, hogy lakásán többrendbeli hamis pénst találtak.

— Regényünk folytatását — rajtunk kívül eső ok következtében — néhány napig félbe kellett szakítanunk. A befejező közzelvényeket hétfőn kezdjük meg újra.

— Halálozások. Kaiffel Imre tábornagy Bécsben meghalt 73 éves korában. Ő vezette Szerajevó ostroma alkalmával a jobb szárnyat s a város bevétele után váraparancsnok lett Szerajevóban. — Bonaparte Wyse Vilmos herczeg, Bonaparte Lucsián unokája, neves provençei költő elhunyt Nizzában.

— Nyilvános köszönet. A „Kereskedő ifjak egylete“ elnöksége kellemes kötelességének tartja azon uraknak, kik a szombaton tartott táncmulatságnál tulfizetéseket teljesítettek, ez ujon köszönetet kimondani, é. p.: Haidegger Ödön és Loga Szilárd alkapitány urak 1—1 frt, Auspitz Gábor, Eibenschütz Zsig, Jakab, Grünbaum Frigyes és Reisinger N. urak 50 50 krt és végre Steiner Misi gyógyszerész ur 1 kr., szóval egy krajczárt.

— Vasuti szerencsétlenség történt a nagy hófúvások következtében szerdán reggel hat órakor az arad csanádi vasut vonalán, Pécska és Battonya állomások között. A szerencsétlenség akkép történt, hogy az arad szegedi személyvonat összeütközött a hóban rekedt gőzekével, melyet a pálya tisztítására, s ezuttal a hó eltakarítására használtak. A szerencsétlenség következtében három ember súlyosan megsérült, többen pedig apróbb horzsolásokat szenvedtek. Az esetről következőket írják:

A csanádi vasut arad-szegedi személyvonata 5 óra 1 perceskor indult el az aradi perronról, mintegy nyolcvan nő és férfi utassal. Az éjszakai hófúvás még egyre tartott. A hajnal dacsára piszkos köd burkolta sötétségbe a tájat, csak közlelő látzott meg a hó fehérsége.

Hat óra elmúlt, midőn a vonat elrebotott a pécskai állomásról. Egyszerre erős robaj ráskódhatta meg a waggonokat, a mozdony, valami kemény, magas tárgyhoz ütközött, s erős csörömpöléssel torlódtak visszafelé a waggonok. A kupékban egymásra hanyódtott utas, börönd, táskák és mindenféle tárgy, a hirtelen támadt rendetlenségben a félel-

met a legmagasabb fokra csigázta a megsebesült vasuti személyzet jajgatása.

Majdnem minden kupében ordítottak a szürkületben nem könnyű volt meggyőződni, hogy hol van az igazi baj. A balcsét színhelyére az igazgatóság azonnal külön vonatot küldött Aradról dr. Fényes Béla vasuti orvossal, kihez Pécskán dr. Reitter Ödön járási orvos csatlakozott.

Három vasuti alkalmazott súlyosan megsebesült.

A fűtőnek eltört egyik karja, a postakocsiban ülő konduktor, a katasztrófa pillanatában fejével az ablaknak esett, arcán és szemén szenvedett sérülést, egy másik konduktor hanyatt esve szenvedett súlyos sérülést.

Az utasok közül néhányan apró sérüléseket szenvedtek. Miután az orvosok beködték a betegek sebeit, az utasok a várakozás kínos nyugtalanságában vagy félórát fájlódtak az összetört kocsikban.

Hét órakor Pécskáról a vasut igazgatósága által megrendelt nyolc kocsit érkezett, mely a megrémült és összefázott utasokat a községbe szállította, honnan a különvonattal visszatértek Aradra.

Magyar diákok Kronawetternél. A bécsi egyetem magyar hallgatóinak öt tagú küldöttsége jelent meg Kronawetter képviselőnél a egy kétszázal több aláírással ellátott, nagyon díszes kiállítású köszönő iratot adott át neki a Reichsrathban a minap tartott beszédeért.

Nyolcvan megfojtott ember. Rettenetes büntetről ad hírt egy londoni távirat. A japáni Quang Jen kerületben, mint Tonkingből jelentik, hosszabb idő óta nyolcvan asszony meg gyermekét hurcolták el a kalózok, hogy az illetők rokonaitól váltságdíjat erőszakoljanak ki. A foglyokat egy barlangba zárták a rablók. A hatóság, mely a bűnesetről tudomást szerzett, csapatokat küldött ki a szerencsétlenek megmentésére. Mikor ezt a kalózok megtudták, a barlangot, melybe foglyaikat csukták, légmentesen elzárták, és fasszenet gyújtottak meg, úgy hogy mire a csapatok megérkeztek, a nyolcvan embert a tüztől megfojtva találták.

Az állami óvónőképző-intézetet, mely kis hiba, hogy Becskerekre nem került, a hó 5-én nyitották meg Hódmezővásárhelyen nagy ünnepségek között. A megnyitáson jelen volt Szathmáry György miniszteri tanácsos is a közoktatásügyi miniszterium képviselőjében. Az ünnepélyt Tergina Gyula dr. tanfelügyelő nyitotta meg, a ki ékes beszédben kérte fel a miniszteri biztost, az intézet átvételére Majd Baksa polgármester tartott szép beszédet, melynek végeztével a miniszter kiküldötte átvette az intézetet. Az óvónőképző intézet növények után elénekelték a szöveget, mire az ünnepély véget ért. Szívesen adtunk hírt az intézet megnyitásáról, de kétség kívül sokkal szívesebben, a nagyobb örömmel irtuk volna azt meg, ha nem Hódmezővásárhelyen, hanem Nagybecskereken történt volna.

Elhalt „kortárs“. Egy nevezetes férfi haláláról értesítettek tegnap a szegedi rendőrséget. A lipótújvári börtönből jött a hír, hogy egy ott őrzött öreg rab, a híres „öreg Dudás“ meghalt. Az öreg ismert ember volt valamikor Szegeden, a kortársa és cimborája volt Róssa Sándornak. Akkor valahogy elkerülte a hurkot, a sötét idők letűnével felhagyott a haramiasággal. A becsület útján azonban nem maradt meg sokáig. A csendesebb zsvány-ságra adta magát és passzusokat hamisított. E miatt került a börtönbe, a hol meg is halt.

Szívszélhűdés a tanácsülésen. Szerajevo polgármesterét, Musztafa bégét a városi tanács ülésén, a hol elnökölt, szívszélhűdés érte, úgy, hogy a polgármester az elnöki székben halva rogyott össze.

Musztafa bég Bosznia leggazdagabb földbirtokosai közé tartozott; a pacifikálás körül több ízben szerzett nagy érdemeket. Ugy, hogy elismerésképp a kormány több ízben tüntette ki őt rendjelekkel.

— Iszakovits Milán bizonyítványa.

A múlt évben, amikor Iszakovics Milán még orsz. képviselő volt De Sorgó Antal mokriini bíró fenytő feljelentést adott be ellene, azt állítva, hogy amaz adóbizonyítvány, melynek alapján Iszakovicsot a budapesti választók közé fővették, hamis az utolsó betűig. A bizonyítvány felől kitünt. hogy bizony annak tartalma nem felel meg a valóságnak, mert Iszakovics kisré restan- cziában maradt az adófizetéssel s így tulajdonképpen nemcsak hogy ő nem választó, de nem is „megválasztható“. Ez utóbbit akarta a mokriini bíró kimutatni, ám a budapesti büntetőbíró Iszakovicsot felmentette a hamis bizonyítvány használásának vádjá alól. Ma hirdette ki Mariaffy József aljársbíró ez ügyben a vádlott védője, Perl Soma dr. előtt a kir. tábla ítéletét, amely szintén felmenti Iszakovicsot azért, mert nem tudva használta a hamis bizonyítványt, illetőleg mert nem tudhatta, hogy javára a valkányi előjáróság valótlan tartalmu bizonyítványt adott.

—x— Mi, ezen kis szekrény 5 frtba kerülne?

Az atellenbeni árudában ezen összegért sokkal nagyobb szekrényt kapok! Elbizsem, válaszol az eladó, de figyelmeztetem, hogy azok közönséges utánzatok, nélem ellenben, csakis a valódi Horgony Kőépítőszekrényeket kapja; csak tessék elfogadni ezen szekrényt, ha valamivel kisebb is, mégis sokkal jobban fog ezen mulatni, mint a nagyobb utánzattal. A vevő elfogadta a szekrényt, de látó volt, hogy nem volt vele megelégedve.

Ezen esemény eszembe jutott, midőn ez idén először mentem a karacsonyajándékokat megnézni és a boltokban tulajdonilag a Horgony-Kőépítőszekrényeket kéri halottam. Én ennél fogva felkerestem az esetleg ismerős urát, ki, tavál a Horgony Kőépítőszekrényt vette és megkérdeztem, hogy hogyan van megelégedve a kis szekrényvel. „Nagyon jól“ mondá „nem gondolná az ember, hogy mennyi mulatság rejlik ebben a kis szekrényben, az idén hozzávászarlom a megfelelő kiegészítőszekrényt. Valahányszor fiammal építék, örülök, hogy annak idején az utánzatok nagysága által nem hagytam magamat tevutra vezetni, mert ismerősömmel láttam egy ilyent, de az, az én szekrényemhez képest semmi.“ Néhány nap mulva volt alkalmam hasonló kedvező ítéletet a Horgony Kőépítőszekrényekről hallani, szülők és gyermekök egyaránt gyönyörködnek a pompás épületeken és örülnek annak a berendezésnek, hogy a kő- és mintakészlet, a kiegészítőszekrények hozzávásárlása által, évről-évre nagyobbítható. Én ennél fogva ezen érdemes ajándékot a szülőknek elsősorban, azon megjegyzéssel, ajánlhatom, hogy a Richter féle Horgony Kőépítőszekrénygyár Bécsben kívánatra bárkinek szívesen küld árjegyzéket.

—x— Sok évi megfigyelés.

Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbetegségnél, a valódi „Moll-féle seidlitz porok“ bizonyultak a leg-sikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Törvényszéki esernök.

— Lukács kontra Tisza István. A budapesti királyi bünyenyítő járásbíróshoz pár nap előtt érdekes följelentés érkezett. A panaszos Lukács Gyula országgyűlési

képviselő, a ki rágalmazással és becsület-sértéssel vádolja képviselőtársát, Tisza István. Egy társaságban Tisza István állítólag azt mondotta, hogy Lukács Gyula szabály-talanul kezelte azt a pénzt, melyet az egyetemi ifuság 1878-ban a szofták fogadására gyűjtött. E sértő nyilatkozat adott okot a panaszföljelentésre, melyet csak akkor fog tárgyalni a fenytő járásbíróshoz, ha a ház a bevádolt képviselőt ki fogja szolgáltatni.

Az új büntető eljárás. Az igazságügyminiszter az új büntető eljárást már a jövő évben, január elsején akarta életbe léptetni. Hogy ez lehető legyen, a miniszter rendeletében utasította a törvényszéki elnököket, hogy a vezetőségük alatt álló törvényszékeknél még ebben az évben tegyék meg az erre vonatkozó lépéseket és pedig a büntető ügyek beosztására a végtárgyalás napjainak megállapítására, meg a vizsgáló bírák kezelő és segédszemélyzetének megállapítására vonatkozólag.

Szibéria Becskereken.

Saját külön Kennan Györgyünk tegnap konstata, hogy Szibériában vagyunk.

Köröskörül átheghatatlan hóhegyek torlaszolják el a világgal való közlekedés minden eleven erét.

Néhány nap óta el vagyunk zárva Európától.

Tekintettel öröklött ősi hajlamainkra s bizonyos állapotokra, könnyen belataláljuk magunkat az ázsiai helyzetbe

Igaz, hogy eleinte különösnek tetszett az a gondolat, hogy mindössze egy szál vékony drót a kapcsolatot köztünk s a modern civilizáció között, ám lassankint ebbe is beletörődünk.

Vannak azonban komolyabb jellegű áldozatai is ezen hermetikus elzártságnak.

Lelógó orru bánatos alakok ödöngenek a kávéházakban, és a kaszinó olvasó szobájában, czéltalan, merev pillantásokkal ostromolván a hajh könyörtelenül ölo szürke eget.

Ezek a boldogtalanok szemlátomást küzdenek az éhhalállal.

Az u. n. ujságtalók nagy családjához tartoznak s immár negyed napja nem részesültek a megszokott szellemi ábrakban

A régi lapokat már kiolvasták keresztény és zsidó ritus szerint előről és hátulról, de hajh mit ér mindez?

A Kaszinóban, „Lloyd“ ban, Rózsában és „Koronában“ dühöngve sakkoznak az emberkerülő és világgyűlölők. Mi az élet az „Abendblatt des Pester Lloyd“ nélkül?

Az emberiség ama gyérbb spé-iese, mely iparszerűleg üzi a hivataloslat tanulmányozását, elvesztette álmát, étvágyát s mind azon töprenkedik, hátha valamelyik elmaradt számban vagyon benne a páter, meg a Széll Ákos kinevezése.

Ez az egyik, a szomorubb oldala a mi két napos Szibériánknek.

A másik, az eokkalta vidámabb.

Nem tudom, micsoda bizalmasabb összeköttetés van a becskerei hoteliereknek a „fensőbbsséggel“, annyi bizonyos, hogy ez a czudar állapot mintha csak egyenest az ő kedvükért kerekedett volna.

Az összes szállók zsufolva vannak kényszervendégekkel.

Utasok, akik a keleti expresszen, vagy a többi gyors és lassu vonatokon igyekeztek a Budapestre, Bécsbe, Párisba; mind mind kénytelenek egypár napig Becskereken rostokolni.

Van is jó dolga a cigányoknak, folyik a pezsgő patakostól. (Az ugyan meglebben is folyik. Szerk.)

Állítólag lakik a „Koronában“ egy bolond angol lord, akinek százezer métermázsa sterlingje mellett az a bogara van, hogy ő bizony nem unja itt magát halálra hiába, inkább leházasodik.

Hm, nem is utolsó melegedési mód ebben a szibériai hó és jégvilágban.

Ázsiai indulenciákra nézve egyébként igen jellemző, hogy egyenest a menybéli hatalmasságnak kell beleavatkoznia az idegen-forgalom emelésének oly réz elhanyagolt s annyira kívánatos reformjába.

Az egész lokalizált Szibériában az az egy vigasztaló momentum jelentkezik, hogy Becskerektől Verscez felé nincs elzárva a vonat-közlekedés.

E szerint hosszú vajudas után mégis elmehettek Derékiék. S csak azért nem sir e távozás miatt senki, mert olyan hideg van, s a könyek megfagynának!

Táviratok.

Wekerle Bécsben.

Budapest, decz 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Wekerle bécsi utja, a megüresült államtitkári állások betöltésén kívül kapcsolatban áll olyan igérettel, a melyet még mind pénzügyminiszter tett a magyar udvartartás szervezése tárgyában s azt mint miniszterelnök is fentartotta.

Vaszary bibornok.

Budapest, december 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A bécsi „N. Fr. Presse“ nek sürgönyzik azt a hirt, hogy a pápa egy ott tartózkodó német prelátussal közölte azt a hirt, hogy a legközelebbi konzisztóriumon Krementz és Kopp püspököket is bibornokokká fogják kinevezni. Ezzel tehát teljesedni fog Poroszország kivánsága. Bizonyos tehát, hogy az egyes nemzetek szerint Olaszországnak négy, Franciaországnak két, Németországnak két, Angliának egy bibornok jut; a tizedik Vaszary Kolos lesz. A mi Galimbertit illeti, a pápa a kinevezésről szóló jelentést a határozattal együtt hétfőn elküldötte neki; azt beszélük, hogy ez egy magasrangú személyiségre való tekintetből történt, a mely személyiségnél Galimberti nagy kegyben áll.

Megszűnt német lap.

Budapest, december 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Aradról sürgönyzik, hogy a „Neue Arader Zeitung“, e városban az utolsó német lap, pártolás hiány miatt megszűnt.

A forgalom megnyitása.

Budapest, december 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A vasuti közlekedés ma az összes vonalakon megindult.

A brennbergi bányaezés.

Budapest, december 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sopronból táviratozzák, hogy a brennbergi bányaezésnek 6 ember esett áldozatul. Az eset úgy történt, hogy egy a fojtó légkörben elájult munkásnak segítségére sietett három munkás; ezekből kettő odaveszett, egy azonban megmenekült. Vasárnap a tilalom daczára ismét három munkás eresskedett le a tárnába, kik mind odavesztek.

Ismét a kolera.

Budapest, december 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Péterváradról az a megdöbbentő távirati hír érkezik, hogy ott a kolera most ütött ki. Első napon 21 ember betegedett meg kolerában, és 16 meghalt.

A román király lemondása.

Budapest, decz. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bukarestből távirják, hogy Carolu román király, a trónörökös javára legközelebb lemond.

A Panama ügy.

Budapest, decz. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: A legtöbb párisi köztársasági lap, s az összes radikális lapok helyeslik a kormánynak azon elhatározását, hogy az összes bírósági iratokat, melyek a Panama ügyre vonatkoznak, a parlamenti vizsgáló bizottság elé kívánja terjeszteni. A „Figaró“ ugyanez ügyre vonatkozólag még jelenti, hogy a „Libre parole“ lap igazgatója fogságából közelébb kifog bocsátatni.

Nyílttér.

Dr. Kiszely Kálmán
Ügyvédi irodáját
Nagybecskerek
 (Hunyady-utca, Mencer-féle ház első emeletén)
 megnyitotta.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.
 Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

17310. ki. szám. 1892.

(614—2.2)

Versenyárgyalási hirdetmény.

Nagybecskerek r. t. városánál az 1893. évben szükségelt különféle nyomtatványok, valamint írószerek beszerzése a városi tanács határozata folytán versenyárgyalás útján fog beszeresíteni. A szükséglet a következő: 50 rizsma finom fehér papir, 30 rizsma Conceptus, szürke 15 rizsma diós györi, fehér 1 rizsma miniszter, 4000 drb levélboríték, szürke nagy. 45 rizsma autograph papir, 80 korszó fekete tinta, 25 üveg vörös tinta (kis üveg), 35 doboz Aluminium toll, 32 tuczat fekete írón (Németi), 10

tuczat vörös kék írón, 30 kiló községes pecsétviasz, 10 kiló finomabb pecsétviasz, 50 drb sorvezető, 10 kilogr. irodai spárga, 30 drb vörös ragasztó ostya, 10 tuczat tolltok, 1 rizsma itatos papir, továbbá körülbelül 40000 iv különféle nyomtatványok, melyeknek versenyárgyalás útján leendő beszerzésére határidőül 1892. évi december hó 20-ának d. e. 10 órája alulirt városi számvevőség hivatalos helyiségében ezennel kintüzetik. — Felhivatnak ehhez képest mind azok, kik a fenti szükséglet szállítását vállalni szándékoznak, miszerint 10 százalék bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat, 50 kros bélyeggel ellátva a városi

számvevőségénél 1892. évi december hó 20-án délelőtti 10 óráig annál bizonyosabban benyújtják, mivel később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A szükségelt nyomtatványokra a vonatkozó különféle minták, valamint a szállítási feltételek a városi számvevőségénél bármikor megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1892. évi december hó 5-én.

Dimitrievis György, s. k.,
 tanácsnok,
 polgármester-helyettes.

6385. kig. szám 1892.

(603—3.3)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye csenei járáshoz tartozó Horvát-Klári községében lemondás folytán megüresedett község jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással évi 600 frt készpénzfizetés, 35 hectoliter tiszta buza, 35 hectoliter szemes kukoricza, szabad lakás és kert, továbbá magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak járnak.

Felhivom pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. tcz. értelmében felszerelt folyamodványaikat legkésőbb folyó évi december hó 28-ik napjának déli 12 órájáig hozzám nyujtsák be, mert a később beérkezőket tekintetbe nem veendem.

A választás f. évi december hó 29-ik napján d. e. 10 órakor fog Horvátklári községében megtartatni.

Csene, 1892. évi december hó 4-én.

Chemecz János, szolgabíró.

50935. szám 1892.

(616—2.1)

Pályázati hirdetmény.

Nagybecskerek r. t. városánál üresedésbe jött egy városi mérnöki 1000 frt, egy városi kórházi gondnoki 500 frt és egy városi írónki állás 500 frtnyi fizetéssel.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állásokra pályázni szándékoznak, hogy kellőleg felszerelt minősítésüket, (és pedig a mérnöki állásra nézve az 1886. 22. tcz. 74. §-a szerinti az 1883. I. tcz. 10. §-a értelmében) életkorukat, eddigi szolgálataikat igazoló kérvényeiket f. évi deczem-

ber hó 31-ikéig alantírottnál annál bizonyosabban adják be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak. A választás 1893. évi január hó 5-én d. e. 9 órakor Nagybecskerek városházánál fog megtartatni.

Nagybecskerek, 1892. évi december hó 2-án.

Alisp. hiv. távol:

Dr. Dellimanios,
 h. m. főjegyző.

1765. sz. 1892.

(613—1.1)

Árverési hirdetmény.

Alólírott községi előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község képviselő testületének 23-1892. sz. határozata folytán a kizárólagos szesz italmérési jogosultság haszonbérlete folytán f. évi december hó 18-án d. e. 9 órakor Dinyás községében megtartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek 3 évre albérletbe fog adatni.

Kikiáltási ár 452 frt.

Felhivatnak a bérleni szándékozók miszerint a kintüztött napon és időben 10 százalék bánatpénzzel ellátva megjelenni sziveskedjék.

Írásbeli ajánlatok kellőleg kiállítva az árverés megkezdése előtt elfogadtatnak.

Az albérletre vonatkozó árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Dinyás, 1892. évi december hó 6-án.

Mihálovics Péter, Jaczin Zsiva,
 jegyző.
 bíró.

17326. ki. sz. 1892.

Hirdetmény.

Torontálvármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának f. é. december hó 3-án és folytatva több napjain tartott közgyűlésében 1794. kgy. sz. a. hozott határozatához képest ezennel közhírré tétetik, hogy a f. 1892. év végével jogosultságukat vesztő illetve kilépő, valamint elhalt megyebizottsági tagoknak választása rendeltetett el.

Nagy-Becskerek városa a megyei bizottsági tagok választása tekintetében két választó kerületre van osztva, az

I. választó kerülethez tartoznak, illetve ezen kerületben gyakorolják választási jogukat:

- az egész német város negyed,
- a Gradnucza és Csontika,
- az Amerikai város negyed választó polgárai; a

II-ik választó kerülethez tartoznak, illetve ezen kerületben gyakorolják választási jogukat:

- a belváros,
- az Oppova, Budzsák és Muzslya város negyedek választó polgárai.

Az I-ső választó kerület választáskilépő Dr. Grandjeán József és Baaden Károly, valamint az elhunyt Gerner Ferencz megyei bizottsági tagok helyébe összesen 3 megyei bizottsági tagot;

a II-ik választó kerület pedig választáskilépő Kovách Ágoston, Dr. Klein Mór és Rósa Ignác megyei bizottsági tagok helyébe összesen 3 megyei bizottsági tagot.

Választási helyiségekül és pedig:

Az I-ső választási kerületre nézve a melenczei uton fekvő Ellmer-fele vendéglő nagyterme;

a II-ik kerületre nézve a városház nagy terme jelöltetnek ki.

Választási határidőül f. évi december hó 13-ik napja tüzetett ki és választási elnökül az I-ső választó kerületben Vécsey István; a II-ik választó kerületben elnökül Dr. Kis János urak választattak meg.

A választásra csak azon polgárok jogosítvák, kik a 1892. évre érvénnyel bíró az országgyűlési képviselő választására jogosított polgároknak betűrendes állandó névjegyzékében mint választók felvéve vannak.

A választás a fentemlített napon, vagyis f. é. december hó 13-án reggeli 9 órakor veszi kezdetét és tart délutáni 4 óráig.

Nagy-Becskereken, 1892. évi december hó 6-án.

Dimitrievits György

vár. tanácsnok, polgármester helyettes.

COGNAC

De Laage Fils & Comp.

A leghíresebb cognac-czégek egyike COGNACBAN,
alapított 1806-ik évben,

kitüntettetett valamennyi világkiállításon az első érmeikkel a legkitünőbb elismert borvidékek tulajdonosa Charentében.

COGNAC FINE és GRAND DE CHAMPAGNE

tartalékban levő fajok 1814., 1830. és 1842-ik évről.

Kapható Ausztria-Magyarország minden elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében, valamint kávéház és vendéglőkben.

Egyedüli főraktár Nagybecskerek és vidéke részére:

Zimmerer Antal fűszerkereskedő Nagybecskereken,
Hunyady-utca, 515. sz. (541-3.2)

Kiállítás Páris 1889 arany érem.

Legnagyobb eredmény!! Próbálatok és itéljetekek!!

A valódi

TORD-TRIPPE

kiirt patkányt, egeret és vakondot anélkül, hogy más háziállatoknak kárt okozna.

Ezen szer sem Arsenikumot, sem Strychnint, sem Phosphort vagy más a hányást ingerlő szert nem tartalmaz és háziállatoknak teljesen ártalmatlan.

Egycsomagára 50 kr.

Ezer forintot fizetek annak, ki bebizonyíthatja, hogy egy a Tord-Trippe felülmúló szer létezik, mely főképen — mint ez — a háziállatoknak nem árt, míg ellenben más phosphor-vegyülek elpusztít kutyát, macskát, és legkellemetlenebb büzt terjeszti.

**A. COUSSEAU Traverse Gazzino
Marseille.**

Egyedüli raktár Nagybecskerek részére

R. Sporer.

fűszerkereskedésében Gabona-tér. (500-4.4)

**Lakodalmak, névnapok
s disznótorokhoz**

ajánlom kitünő

uj- és ó-boraimat

Dalmát veres és schillerbor

1 hecto 20 frttól 28 frtig.

Negotini veresbor

1 hecto 30 frt.

Magyarádi fehérbor

1 hecto 26 frttól 32 frtig.

☛ Hordók kölesön adatnak. ☛

Kovács Sándor

gyógyszerész,

(593-2) Nagybecskereken.

A KOLERA

javany alkalmával a

MOHAI

ÁGNES

FURKAS

háznánk ezen kitünő szénsavtartalmu dus savanyvizünket, mely számos előkelő budapesti orvostanár urak által javalva van, mint asztali vizet övszetül a nagyérdemű közönségnek a legmelegebben ajánljuk (544-6.5)

a forrásigazgatóság.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés, csúz, köszvény, hátfájdalmak és meghűlések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitünő hatása által

a legjobb

házszer hírnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 forint 20 kros üvegekben és így a legolcsóbb

házszer.

(576b-12.2)

A magyarádi és ménesei bor-termelők szövetkezete Aradon

ajánlja

magyarádi fehér, ménesei vörös és különleges faj-borait, valamint méltóságos Atzél Péter ur saját termésű borait eredeti, kitűnő minőségben, mérsékelt áron számítva.

Árjegyzékek a képviselőség részéről bérmentve küldetnek.

Raktár és képviselőség Nagy-Becskerek és vidékére:

Ifj. Deutsch Józsefnél,

Nagy-Becskereken.

Iroda: Patak-y-féle ház. — Pincze: Schwimmer-féle ház.

Együttal ajánlom kitűnő minőségű pécsi fehér, villányi vörös és hegyi siller boraim nagy raktárát.

(612-46.2)

Ifj. Deutsch József.

17030. ki. szám 1892.

(614—1.1)

Hirdetmény.

Torontálvármegye kir. tanfelügyelője az 1891. évi XV. tcz. értelmében e megye területén felállítandó állandó és nyári gyermek menedékházakhoz alkalmazandó dajkák kiképzetése végett Nagybecskerek városában tanfolyamot szándékozván létesíteni, felhivatnak mindazok, akik e tanfolyamokat saját költségükön elvégezni óhajtják s annak sikeres befejezése után legkevesebb évi 120 frttal és szabad lakás élvezetével egybekötött állandó nyári menedékházi vagy legkevesebb havi 10 frttal és lakás élvezetével díjazott nyári gyermek menedékházi dajkaként alkalmaztatni óhajtanak, ezen jövő évben tartandó tanfolyamokra való előjegyzés végett nagyságos Steinbach Antal kir. tanácsos és tanfelügyelő urnál legkésőbb 1893. évi január hó 1-ig írásilag jelentkezzenek, vallásuk, nemzetiségük, koruk és nyelvismeretük okmányok által igazolandó.

1. Az állandó gyermek-menházaknál alkalmazandó dajkák számára az előkészítő tanfolyam 6 hónapig fog tartani, a mely tanfolyamra felvétetnek az egészséges és ép testalkattal bíró 18—40 év között levő oly nők, a kik az elemi népiskola 6 osztályát bevégezték, vagy legalább írni, olvasni és a számolásban a négy alapműveletet végezni képesek, magyarul tudnak, zenei hallással és tiszta hanggal bírnak s e mellett kifogástalan erkölcsi viseletüket községi bizonyítvánnyal igazolják.

2. A nyári menedékházaknak alkalmazandó dajkák számára hat hétig tartó tanfolyam fog rendezetni. E tanfolyamra felvétetnek 18—40 év között levő magyarul is tudó oly nők, a kik egészséges testalkattal bírnak, írni és olvasni tudnak és kifogástalan erkölcsi viseletüket községi bizonyítvánnyal igazolják.

A felvételnél előnyben részesülnek a tanítók özvegyei, nejei és leányai.

Nagybecskerek, 1892. évi november hó 30-án.

Dimitrievits György

tanácsnok,
polgármester helyettes.

5653. tkvi szám 1892.

(610—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A törökbecsei kir. jbiróság mint tlkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak, Stojkov Mladen melenczei lakos végrehajtást szenvedő elleni 306 forint 46 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kir. államkincstárnak visszarverési kérvénye folytán az árverést Bukits Dusan késedelmes vevő veszélyére elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék kerületében lévő Melencze községi 658. számú tlkvbén A. I. a. foglalt Stojkov Mladen melenczei lakos nevében álló 2312-a., 5081-b. és 5221-b. hr. sz. 4 hold tartalékföld a kir. kincstár tulajdoni igényének fentartása mellett 650 forint kikiáltási árban 1892. évi december hó 22-ik napján délelőtti 10 órakor Melencze község-házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alól is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881:LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában jelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881:LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt e kir. jbiróság telekkönyvi irattárában és Melencze községelöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén, a kir. járásbíróság telekkönyvi hatóságánál, 1892. évi október hó 7-én.

Jakabffy, kir. járásbíró

1891. Zárkóban díszkölvevel. 1891. Temesvári arany-érem.

KWIZDA-féle

Korneuburgi barom-tápláló-por
lovak, szarvasmarhák és juhok részére.

Közel 40 éve annak, hogy a legtöbb istállóban a legnagyobb eredménnyel használják, etvágytalanság, rossz emésztés ellen, a tehénknél a tej javítása és szaporítása érdekében; hathatósan előmozdítja az állatok természetes ellentálló képességet a ragadós betegségek ellen.

$\frac{1}{2}$ doboz ára 70 kr., $\frac{1}{2}$ doboz 35 kr.

A vásárlásnál tessék ügyelni a védjegyre és határozottan Kwizda Korneuburgi barom-tápláló-por tessék kérni. Valódi kapható a gyógyszerészeknél és droguistáknál.

Főraktár: **KWIZDA JÁNOS FERENCZ.**
cs. és k. oestr. és kir. román udv. szállító, gyógyszerész.
Korneuburgban Bécs mellett. (531—15 15)

Tavaszi gyógyítás
Nyári gyógyítás
Őszi gyógyítás
Téli gyógyítás.

Legjobb bedörzsölő szer
köszvény csúsz és minden meghűlési betegségek ellen.

MOLL SEIDLITZ POR
Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czégre látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestajbók, gyomorgörcs, gyomorégés, nyálka, székrekedés, májbajok, vértelenség, aranyér és a legkülönfélébb női betegségek ellen. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiraiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (11—46)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.
Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg“-et mondek érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.
Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnenschlagban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ
Csak akkor valódi ha mind egyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL“ felíratu óno-zattal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 90 kr. — Fő szétküldés Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I, Tuchlauben 9 sz. Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek. Két üvegnél kevesebb nem küldetik. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.
Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.
Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholupban.

Nagybecskereken kapható Kellner J., Kovács S., Moczkovcsák D. gyógyszerész és Haidegger Ö. urnaknál.

Rothmiller Tivadar.

Női divatáruk.

Két elsőrangú bécsi női divatárú cég bizalmából azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy ezeknek áruiból helyben dus választéku bizományi raktárt tarthatok, a mi által a t. cz. közönség legfokozottabb igényeit is kielégíthetem.

Hogy a t. hölgyközönség ezen áruk kitűnő és izléses kiállításáról, valamint azok szoliditását magának meggyőződést szerezhessen, azok megtekintését b. figyelmébe ajánlom.

Különös figyelembe ajánlom **Parisi divatdarabok** (bécsi vámjelzéssel ellátva) és pedig **őszi téli kabátok, esőköpenyegek, dolmánok, felöltők** stb. stb.

Végül ajánlom dusan felszerelt

uri- és gyermek-ruharaktáromat

valamint divatszöveiteimet mérték szerinti megrendelések számára.

Izléses kivitel és legolcsóbb árak

Kiváló tisztelettel

ROTHMILLER TIVADAR,

női divatcikkek bizományi raktára, uri- és gyermek-ruharaktár
Nagybecskerek.

(429—15.13)

Rothmiller Tivadar.

KATHREINER

Kneipp-
maláta-
kávéja

Csak a
mellékelt
védjeggyel
valódi.
Utánzásoktól
óvakodjunk.

Utólérhetlen kávépótlék.

Mindenütt kapható.

(481—10.9)

Richter féle türelmi játékok: Gyötrőszellem, Keresztjáték, Körrejtély, Fejtörő, Pythagoras stb. sokkal mulatságosabbak most, mint az előtt, mert az új füzetek a kettősjátékokra is tartalmazznak feladatokat. Csakis a „Horgony” gyárjeggyel valódiak. Egy darab ára 35 kr.

Ezer meg ezer szülő dicsérelőleg elismerte a híres Richter féle

Horgony-Kőépítőszekrények

nagy nevelési értékét, jobb és értékesebb játék nem létezik, sem gyermekek, sem felnőttek számára. Legjobb, és tekintetbe véve a tartósságot

a legolcsóbb karácsonyi ajándék

kis és nagy gyermekeknek. — Részletesebbet erről, valamint a türelmi játékokról a pompás építményekkel ellátott új árjegyzékben találni, melyet minden szülőnek ajánlhatjuk, hogy kellő időben érdemes játékot választhassanak gyermekeiknek. Ezen könyvecskét alulírt cégtől ingyen és bérmentesen kapható. Mindazon kőépítőszekrények, melyek csomagolásán a „Horgony” gyárjegy hiányzik, közönséges és kiegészítésre hasznavehetetlen utánzatok; onnélfogva mindig kifejezetten csak

Richter féle Horgony-Kőépítőszekrények kérendők és csak azok fogadandók el, mert eddig felülmúlhatatlanok s melyek 35 krtól egészen 5 frtig sőt ezen felül is minden finomabb játékszerkereskedésben készletten tartatnak.

Richter F. Ad. és társa

Első oszt. magy. csász. és kir. szabadalm. kőépítőszekrénygyár
Bécs, I. Nibelungengasse 4.

(5.5d 4.2)

2937. kig. szám 1892.

(597—3.3)

Pályázati hirdetés.

Szécsénfalva körjegyzőségénél rendszeresített irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állás évi 360 forint fizetéssel van egybekötve, felkérem ennél fogva mindazon egyéneket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket alólírott járási szolgabírói hivatalhoz folyó évi december hó 16-áig annyi-val is inkább küldjék be, mert a később beérkezettek figyelembe vételét nem fogadják.

A választás szécsénfalván folyó évi december hó 17-én d. e. 10 órakor fog megejtetni.

Bánlak, 1892. évi november hó 28-án.

Botka Béla, főbíró.

Felhívás.

Alulírott községelöljáróság felhívja mindazokat, kik egy 2 havi segéd munkási állást elfoglalni hajlandók, hogy ajánlataikat rögtön benyujtsák. Egyetlen feltétel, hogy az illető jó adómunkás legyen. Fizetés naponta egy forint, jó magaviselet és szorgalom esetén a község jegyzőjénél élelmezés, vagy 10 frt jutalom.

(595—3.3)

Csebzsa község elöljárósága.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Torontálmegyei Tanügy.

A „Torontál“ melléklete.

Megjelenik minden hó elején és közepén.

11-ik szám.

Nagy-Becskek, Nagy-Kikinda, Pancsova.

Sajátságos jelenség, hogy nálunk a megyei iskolaügy állapotáról éppen azok tudnak legkevesebbet, a kiket leginkább érdekél: a tanítók!

Évről-évre sanyargattnak majd e, majd azon adatok gyűjtésére, beszolgáltatására, magában az általuk kitöltött tanév végi statisztikai kérdőívekben a kérdések egész özönére kell felelniök, de hogy minden adatokból mi lesz, hogy mire jók azok, arról bizony legkevesebbet tudnak meg a tanítók.

Igy aztán nagy tájékozatlanság tapasztalható náluk a megyei iskolai viszonyok terén. Jóformán nem is tudnak másról, mint azokról a viszonyokról, a miket falujukban vagy a közvetlen közeli vidéken látnak. A megye egészének iskolai viszonyai előttük: terra incognita.

Pedig valljuk be, hogy legalább is megérdemelnék, hogy eléjük tárassék évenként az a tükör, a melyből nemcsak a saját képük, hanem a megye egészének képe is előtünik.

Másutt nagyon könnyen segítenek ezen a bajon. A kir. tanfelügyelő évi jelentését kinyomatja, szétküldi a közgazgatási bizottság, a megyebeli lapok meg aztán neki esnek, izsé-porrá szedik s így minden vidék, a melynek csak lapja van, tüzetes képet nyer iskolai viszonyairól, minden tanító elolvashatja nyomtatásban azt a jelentést, a mi bizony a tanfelügyelőnek hónapokra terjedő munkát ad és talán többre volna méltó, minthogy az akták között örök álmodat aludjon.

E lapok hivatásukhoz képest ezen a hiányon is segíteni óhajt, ezuttal külön figyelmet fordítva, a megye legnagyobb három városának iskolai viszonyaira, a melyek önkéntelenül összehasonlítást provokálnak már arra való figyelemmel is, hogy ez egyaránt vagy intelligenciával bíró városok közül voltaképen melyik felel meg leginkább a kulturális intézmények fejlesztése terén annak a vesérszerepnek, a melyet külön-külön mindenik a maga nagykiterjedésű vidékén betölteni hivatva van.

A legutolsó népszámlálás adatai szerint:

Nagybecskerek . . .	21,934
Nagykikinda . . .	22,768
Pancsova	17,948

lelket számlál.

A tanköteles gyermekek 1891-92. tanévi összeírásai adatai szerint volt:

Nagy-Becskek . . .	4055
Nagy-Kikindán . . .	3891
Pancsován	3761

6—15 éves tanköteles gyermekek.

A lakosság számához viszonyítva a tanköteles gyermekek számát kitünik, hogy az országos 18%-nyi arányhoz képest

Nagy-Becskek . . . 18.5%
Nagy-Kikindán . . . 17.8%
Pancsován 20.9%-át képezték a tankötelesek az összlakosságnak.

A legkedvezőbb arány e tekintetben Pancsován mutatkozik. Nagy-Kikinda pedig még az országos arányt sem éri el, ho ott vagyonságához képest e tekintetben első helyen kellene állania.

A tankötelesek befogadására létezik Nagy-Becskek: egy állami polgári fiu, egy községi elemi, g. kel., r.-kath., izr. elemi népiskola és egy r.-kath. felső nép leányiskola összesen: 42 tanosztálylyal s ugyanannyi tanítóval; Nagy-Kikindán: egy állami felső leányiskola, egy r.-kath., g.-kel., izrael., ágost., evang., reform. hitfelekezeti és egy társulati elemi iskolai fokozati iskola 40 tanosztálylyal s ugyanannyi tanítóval. Pancsován pedig egy állami polgári fiu, egy állami felső leány, három állami elemi nép, öt községi elemi nép, egy g.-kel. hitfelekezeti felső leány és végre egy magánleányiskola, a melyek összesen 57 tanosztálylyal és 60 tanítóval bírnak.

Van azonkívül mind a három városban gimnázium, alsó fokú ipartanoda és kereskedelmi iskola.

Ez adatok azt igazolják, hogy ugy az iskolák minősége, valamint a tanosztályok számaránya és a tanerők száma tekintetében legjobban el van látva Pancsova, azután Nagy-Kikinda és végül jön csak N.-Becskek.

Tekintsük most az iskolázás viszonyait.

Az iskolabajárók száma volt:

N.-Becskek	3389
N. Kikindán	3482
Pancsován	3541

a mely adatokat a tanköteles gyermekek számaival egybevetve kitünik, hogy iskolába nem járt:

N.-Becskek	666
N. Kikindán	409
Pancsován	220

tanköteles gyermek, a mely adatok ismét Pancsova javára legkedvezőbbek és Nagybecskerek javára legkedvezőtlenebbek.

Ha azokat az adatokat keressük, amelyek megmutatják azt, hogy az iskolába nem járó tanulók legmagasabb hányadát melyik felekezet szolgáltatja e részben a következő kép áll előttünk; a tankötelesek közül volt:

	I.	II.	III.
róm. kath.	1946	1350	1370
g. kath.	—	—	8
g. kel.	1692	2314	1649
ág. ev.	123	37	357
helv. hitv.	69	21	157
unit.	—	1	—
izrael.	225	158	220

Ezzel szemben az iskolabajárók hitfelekezetek szerint következőképen alakulnak:

	I.	II.	III.
róm. kath.	1859	1360	1304
g. kath.	—	—	7

	I.	II.	III.
g. kel.	1119	1907	1541
ág. ev.	117	35	342
helv. hitv.	69	21	147
unit.	—	1	—
izrael	265	158	200

E szerint iskolába nem jár:

	I.	II.	III.
róm. kath.	87	—	66
g. kath.	—	—	1
g. kel.	573	407	108
ág. ev.	6	2	15
helv. hitv.	—	—	10
unit.	—	—	—
izrael	—	—	20

Sürgető szükséglet képez tehát Nagybecskereken és Nagykikindán a gör.-kel. iskolák szaporítása s minthogy Pancsova a volt határörvidék területén levő iskolai szabályrendelet alá tartozik, a hol felekezeti iskolák nem léteznek, még mintegy két tanosztálynak létesítené, a mi már folyamatban is van.

Örvendetes fejlődésről tanuskodik tehát a fennebbi adatok szerint Pancsova népoktatásügye.

Nagy-Becskek a gör.-kel. hitfelekezet iskolájában létező 11 tanosztály hozzávetőleg sem elegendő az 1692 gör.-kel. tanköteles befogadására, a kik közül, mint láttuk, 573 részestül semmiféle iskolázásban. Az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 34. §-a értelmében, figyelembevélve azt, hogy az iskolába nem járó tankötelesek egy része ismétlő tanuló, még legalább 6 tanosztálynak kellene létesítenie s ugyanannyi tanítónak alkalmaztatnia. Ugyancsak szükséges volna a r.-kath. iskola tanosztályainak szaporítása is.

N.-Kikindán az iskolába nem járó tanulók kizárólagos nagy számát szintén a gör.-kel. hitfelekezeti tanulók szolgáltatják.

Itt azonban a felekezeti iskolák fenntartója is a község lévén, a hiányon ugy less segítve, hogy a község községi jellegű iskolát állított fel s annak egyelőre két tanosztálya 1892. évi szeptember hóban már szervezve lesz.

E három város népiskolai viszonyai közül tehát legtöbb kifogás alá esik Nagybecskereké. Itt is folyamatban van ugyan a Muzslya-telepen egy három osztályú állami iskola felállítása, ámde a telepesek kizárólag magyarok lévén s tanköteleseik nem foglaltatván a fentebb jelzett összeírásban a sürgős fejlesztést igénylő g. kel. szerb iskola hiányain segítve nem lesz ezáltal. Ugy tudjuk, hogy a tanügyi hatóság már megtette a kellő intézkedéseket az iskolafenntartó hitközség útján az iskola hiányainak orvoslása tekintetében, ámde annak részéről eddig mi sem történt.

Spektator.

Locke János élete és működése.

(Neveléstörténeti tanulmány.)

Irta: Várkonyi Béla.

(Folytatás.)

Mindenben az okszerűt és a természetest követte. Kétségkívül merész ujtó volt, de egyszersmind szerencsés is, mert mindenben az igazság után törekedett. Londonban

való tarózkodásakor gyakran érintkezett Sydenhaimmal, a kor legkiválóbb orvosával s vele együtt iparkodott Bacó elveit az orvosi tudományban is alkalmazni. Nevezetes, hogy a védhímlőtás eszméjével már ők akkor foglalkoztak, de az csak a jövő 18. század vívmánya maradt.

Hogy mily racionális elveket követett mint orvos, kitűnik lord Shaftesburyhoz intézett értekezéséből: „Ugy gondolom, hogy okszerű lesz önnel elismertetni, hogy semmi olyat nem hoztam gyakorlatba, a mit világgá bocsátani s honfitársaimnak megmutatni ne mernék, mert csak olyat mondok el nekik, a mit immár kedvező sikerrel megpróbáltam a legnagyobb és legkitűnőbb házkban.“ Kéziratában súlyosan vádolja azokat, kik az orvoslásban a feltevésekből indulnak ki. „A hasznos mesterségek eredete és haladása, és az emberi élet segéd-eszközei a megfigyelés útján keletkeztek. Amde az isteni hatalmat affektáló ember mindent elkövetett, hogy hiányos megfigyelését képzeletével pótolja s midőn a természet működésének elveit, folyását és módszereit felfedezni nem bírta, azokat saját gondolatából kikerekítvén, egy új világot alkotott, melyben az ő értelme egyúttal alkotó és kormányzó lett. Így történhetett csak, hogy az emberiség legmélyebb észjárású tagjai, szokás és nevelés következtében üres spekulációkra adták fejüket, melyek akár igazak, akár nem, de mindenesetre haszontalanok és hasonlítanak azokhoz a sajátos képletekhez, melyeket néha a felhőkben látunk és a melyek a legnagyobb részt fantasztikusok s legjobb esetben is csak a gőzök esetleges szövedékei ugyan, de mégis akadályozzák a látást és beárnyékolják a láthatárt. Jólehet e színes látományokat a nap költi fel s azok, mint olyanok, látszólag a világosság nagy forrásának igazi ivadéka, mindazáltal semmi egyebek, mint csupa sötétség és fülleg; ha pedig valaki tekintetét rájuk szögezve kelne utra, tiz közül kilencz esetben bizonyosan eltévedne. Ennélfogva az ily udósságból kevés jó származik. A mai közönséges tudás nem érdemli meg a tudomány nevet.“

Sajnálatos kegyetlensége a soranak, hogy ő, ki élete minden percét embertársai szellemi és testi egészségének helyreállításában töltötte el, maga a kinzó köhögés és tüdőbaj által gyötörtetett. Követségi állását is ezért volt kénytelen odahagyni, e miatt lett Ashley, a későbbi Shaftesbury lord házi orvosa, remélvén, hogy annak házában nyugodalmas leend. A kitartó szorgalom és páratlan éles figyelem, melylyel az okot csálhatatlanul felismerte, orvosi gyakorlatában sem hagyta el. Régi és veszélyes lábdaganatától mentette meg a lordot; szerencsés műtéttel ezüst csövet alkalmazott az eltávolított részek helyett.

Gondolatait rendszeresen feljegyezte. Fegyelmezett életelveket követett, miket öt pontban foglalt össze:

1. az élet legtartósabb örömei: az egészség, mi nélkül az érzéki öröm sem szerethet tartós élvezetet;

2. a hirnév, mely mindenkinek tesszik, a melynek hiánya szakadatlan gyötrelmet;

3. a tudomány, mert a mi keveset tudok, nem adnám semmi árért, fel nem cserélném semmi más gyönyörűségért;

4. a jóltevés, mert úgy tartom, hogy az a jól elkészített eledel, melyet ma elköltöttem, többé nem gyönyörködtet, sőt ha nagyon jóllakom belebetegszem, a tegnapi gyönyört szerző illat ma már kellemetlen; de a mely jót tegnap, egy vagy két esztendeje tettem, nem szűnik meg tetszeni, gyönyörködtetni akárhányszor csak reagondolok.

5. az örök és zavartalan boldogság tulvilági sejtelve, mely mindig állandó örömmel kecsegtet.

Igy gondolkozott a nagy psycholog s csakugyan oly igaz törvényei ezek az emberi léleknek, oly régi igazságok, mint maga az ember!

Locke életpályáját tovább követe szembeötlő, hogy daczára azon viszonyoknak, melylyel Shaftesbury gróffal állott, kinek nemcsak házi orvosok, hanem 1672-ben lord-kancellárrá történt kinevezése után egyháziügyi titkára, s gyermekeinek nevelője lön, mégis mily ridegen követelte tőle az akkori szertartásos rangkülömbösek megtartását. Fizetése is csekély 300 frt volt évenként. Orvosi praxisát azért folytatta még ekkor is, hogy némi mellékjövedelemre tegyen szert. A cselédekkel együtt érkezett; urát kirándulásaiban gyalog kellett követnie s kalapját levéve teljesíteni rendelkezéseit. Naponta háromszor: reggel 7, délelőt 11, s délután hat órakor isteni tiszteleten jelen lennie szigorú kötelessége volt. Ha pedig jelen lehetett az ura által tartott ünneplés alkalmán, szerényen visszavonulnia s hallgatnia kellett. Az igen kellemes és kedélyes modoru bölcsnek itt a beszéd tiltva volt.

Történt egy alkalommal, hogy ura vendégeivel kártyázott, Locke pedig jegyeztette a magasrangu országgyűgyök sületlenségeit.

(Folytatás következik.)

KÖZLEMÉNYEK.

Megjutalmazott faiskolakezelő. A földhitelezet által a földművelésügyi m. kir. minisiterium rendelkezésére bocsátott s oly tanítók jutalmazására szánt jutalom díjból, a kik a vezetésekre bizott faiskolát a legjobban tartják s a faiskolai oktatásban is a legtöbb sikert mutatják fel, megyünk egy tanítója is nyert 100 frtnyi jutalmat. E tanító: Nikolics Miklós Nagy-kikindán, kinek példája kívánatos, — hogy minél szélesebb körű utánsásra találjon, annál is inkább, mert a faiskolai oktatás gyakorlására kevés gondot fordítanak éppen azok, akikre pedig e téren a teendők legiója várna.

Uj igazgatók. Vallás és közoktatásügyi m. kir. minisiter Csillity István sztarcsavai állami iskolai tanítót, ugyanezen község községi iskoláinak igazgatásával megbizta. — A perlaszi községi iskolák igazgatásával pedig Szávin Dusan ottani községi iskolai tanító bizott meg.

Halálozás. Stefanovics Vladimir szerb-aradáci g. kel. hitfelekeseti iskolai tanító a kolera-járvány áldozata lett.

Israelita iskolák segélyezése. A vallás és közoktatásügyi minisiter az 1893. évi költségvetésbe az israelita iskolák segélyezésére is vett fel némi összeget. A valóban anyagi savaakkal küzdő és támogatást minden tekintetben megérdemlő isr. iskolák segélykérvényei azok 1892/93. tanévi költségvetésével felszerelve 1893. január 1-ig a kir. tanfelügyelőséghez terjesztendők be.

Változások a tanítói karban. A kistószegi községi iskolai tanítói állomásra Schüts Klein Katalin, a nagy-teremiai tanítónői állomásra, a mely ujonnan szerveztetett, Róth Berta, a zsombolyai magyar iskolaegylet népiskolájához Miklós Lajos, a szókai g. kel. hitfelek. iskolához Jovanovics Péter, az ittvarnoki községi iskolához Stadler Lajos alkalmaztatott.

Pancsován a g. kel. felső leányiskolánál rendszeresített magyar-német nyelvi tanítói állomásra Vujaskovics Danicza választott meg.

Uj óvónők. A karlovai községi új óvodánál Topálovits Vidosszava, a csatádi községi új óvodához Evoldt Ottilia, a tiszassentmiklósi új óvodához Pap Irén tanádi óvónő választott meg.

PÁLYÁZATOK.

Torontálmegye kir. tanfelügyelősége Nagybecserekén az 1891. évi XV. t. cz. értelmében állandó és nyári menedékházakhoz alkalmazandó dajkák kiképeztetése céljából tanfolyamot fog rendezni. E tanfolyam kétféle lesz és pedig:

I. Az állandó gyermekmenházaknál alkalmazandó dajkák kiképeztetésére hat hónapig fog tartani és arra felvételnak az egészséges és ép testalkattal bíró 18—40 é. közötti kori oly nők, a kik az elemi iskola hat osztályát elvégezték, vagy legalább írni, olvasni és a számolásban a négy alapmiveletet végezni tudják, magyarul beszélnek, zenei hallással és tiszta hanggal bírnak, kifogástalan erkölcsi viselkedést községi bizonyítvánnyal igazolják.

II. A nyári menházaknál alkalmazandó dajkák számára hat hétig tartó előkészítő tanfolyam fog tartatni, a melyre felvételnak a 18—40 év közötti, magyarul is tudó oly nők, a kik egészséges testalkattal bírnak, írni, olvasni tudnak s kifogástalan erkölcsiségüket községi bizonyítvánnyal igazolják.

Mindkét tanfolyamok első sorban tanítók özvegyei, nejei és leányai vételnak fel. A felvétel iránti kérvények 1893. évi január 1-ig a kir. tanfelügyelőséghez terjesztendők fel, a melynek részéről a tanfolyam ideje kellőképen tudatni fog.

A tanfolyamért díj nem jár, de a hallgatók tartoznak, a magok fenntartásáról annak tartama alatt gondoskodni. A tanfolyam bevégezése után a hallgatók azonnal alkalmaztatást nyerhetnek.

Ösztöndíj pályázat. A volt határörvidéki tanulmányi alapból rendszeresített ösztöndíj állomások közül az 1892/93. tanévre három 120 frtos állomás üresedett meg. Ezen állomásokra folyamodhatnak a volt határörvidék kötelekébe tartozott szegénysorsu szülők gyermekei a kik polgári, földmives-, közép-, ipar- és kereskedelmi iskolába járnak s jó előmenetelt tanúsítanak. A nagyméltóságú vallás- és közoktatási minisiterhez czimzett kérvények iskolai-, szegénységi- és illetőségi bizonyítvánnyal felszerelten f. é. december 15-ig Torontálmegye kir. tanfelügyelőséghez terjesztendők be.

ÜZENETEK.

V. B. T. Becse. A kért számokat a kiadóhivatal elküldte.

N. B. Majd utána járunk A december havi ülésen már aligha lesz tárgyalható.

Cz... K... u. A kérdézt a becserekéi israel. és nem a községi iskola tanítója. Hogy szerkesztett e itt tanügyi lapot, nem tudjuk, de úgy hisszük, hogy nem.